

Verneplan for skog

Tilråding om vern av Kulerødvannet naturreservat i Sandefjord kommune

Gammel bøkeskog ved Kulerødvannet

Foto: Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Juli 2023

INNHold

1. Forslag.....	3
2. Hjemmelsgrunnlag.....	3
3. Verneverdier.....	4
4. Andre interesser.....	5
5. Trusler mot verneverdiene.....	5
6. Saksbehandling.....	5
7. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen.....	6
8. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser.....	6
9. Lokal og sentral høring.....	6
9.1.Merknader til meldingsfasen og lokal og sentral høring.....	7
10. Statsforvalterens kommentarer til innkomne uttalelser og tilråding.....	12

Vedlegg:

1. Forslag til forskrift for Kulerødvannet naturreservat.....	13
---	----

Kart over Kulerødvannet naturreservat ligger som eget vedlegg.

1. Forslag

Statsforvalteren legger med dette fram forslag om vern i medhold av naturmangfoldloven på privat grunn i Sandefjord kommune i Vestfold og Telemark fylke. Tilrådingen omfatter forslag om vern av Kulerødvannet naturreservat. Forslaget til vern er basert på ordningen med frivillig vern av skog.

Området som foreslås vernet er:

Navn	Gnr./bnr.	Kommune	Areal i daa	Verneverdi
Kulerødvannet naturreservat	537/1, 538/9, 538/10	Sandefjord	106	Regional (**)

2. Hjemmelsgrunnlag

Området foreslås vernet som naturreservat i medhold av lov av 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier i §§ 35 til 39. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Formålet med det enkelte verneområdet må imidlertid beskrives konkret og knyttes opp mot vilkårene som gjelder for den enkelte vernekategori i §§ 36 og 37. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven.

Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldlovens § 37, som lyder slik:

- ” Som naturreservat kan vernes områder som*
- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
 - b) representerer en bestemt type natur,*
 - c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
 - d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller*
 - e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingsiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingsiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdetets skjøtsel.”

Vurdering i forhold til naturmangfoldlovens kap. II

Med hensyn til kunnskapsgrunnlaget (jf. § 8 i nml.), så foreligger det god dokumentasjon av naturverdier i området, jf. omtalen i kap. 3 Verneverdier. Restriksjonene på inngrep og tiltak

som innføres med verneforskriftene vil beskytte verneverdiene, og den bruken som tillates videreført vil etter vår vurdering ha liten negativ virkning på dem. Effekten av vernet på verneverdiene og naturmangfoldet vil derfor være positiv. Prinsippene i §§ 9-12 framstår dermed ikke som relevante i saken.

3. Verneverdier

Verdiene ved Kulerødvannet er etter biologisk registrering av Biofokus i 2021 vurdert som et lite spesialområde for biologisk mangfold. Området er variert og inneholder en rekke naturtyper og livsmiljøer som er viktig for naturmangfoldet. At området grenser til ferskvann skaper også leveområder særlig for insektarter som lever både på land og i vann. Området består hovedsakelig av eldre skog på høy bonitet av edellauv- og barskog. Vegetasjonstypene er varierte med lågurt, storbregne og fattigere blåbær/bærlyng utforminger. Det er områder med gammel og grov bøkeskog (store gamle trær) og død ved.

I partier med eldre og gammel skog er det også relativt store forekomster av død ved først og fremst gran og bøk, men også andre treslag er representert. Liggende død ved har ulik nedbrytningsgrad.

Av rødlistede naturtyper inngår frisk, rik edellauvskog (NT- nær trua) og lågurt- edellauvskog (VU- sårbar). Mindre partier med høgstaude- edellauvskog (VU- sårbar) og rik svartorsumpskog (VU- sårbar) går ut etter endring av areal. Det er registrert ask (VU- sårbar) og safransmåfingersopp (VU- sårbar) i området og det er potensial for flere både jordboende og vedboende arter knyttet til gammel bøkeskog og annen edellauvskog.

Området oppfyller viktige mangler i skogvernet knyttet til høybonitetsskog i lavlandet i boreonemoral vegetasjonssone. Området vil i tillegg bidra til å oppfylle mangler knyttet til edellauvskog, derav flere trua naturtyper.

Området Kulerødvannet vurderes samlet å være regionalt verdifullt (**), og verdiindeks etter Miljødirektoratets kartleggingsmetodikk ligger på 5.33. Sandefjord kommune har for øvrig en lav verneandel (2,18 %) sammenlignet med landet for øvrig (5%).

Formål med fredningen

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer bestemte typer natur i form av eldre skog i lavlandet med naturtypene frisk rik edellauvskog og lågurt – edellauvskog, samt barskog på høy bonitet. Det spesielle med området er arealer med gammel bøkeskog og rik edellauvskog, som gir grunnlag for et spesialisert artsmangfold. Det er forekomster av rødlista arter og naturtyper.

Etter Statsforvalterens vurdering tilfredsstillende området kravene som naturmangfoldlovens § 37 setter for områder som kan vernes som naturreservat.

4. Andre interesser

Planstatus for området

Arealene er avsatt til LNF-område i kommuneplanens arealdel.

5. Trusler mot verneverdiene

Skogsdrift vil være en trussel mot verneverdiene. Ferdsel og beiting anses ikke å være noe trussel i området i dag.

6. Saksbehandling

Bakgrunn

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Evaluering av skogvernet i Norge*», NINA rapport 54/2002 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne Statsforvalteren tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Statsforvalteren forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Statsforvalteren forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneiernes representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. For tiden inngås det ikke avtaler før verneforslaget er tilrådt til Miljødirektoratet. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

Konkret om området

Tilbud om frivillig vern av Kulerødvannet naturreservat ble mottatt fra grunneierne 23.3.2021 via Viken Skog. Forhandlinger om erstatning er fullført, men det er ikke inngått endelig avtale mellom partene.

Meldingsfasen

Formell oppstart av verneplanarbeidet ble meldt 19.4.2022 med frist 27.5.2022. Innkomne merknader ble nærmere kommentert i høringsdokumentet og tas også med i tilrådingen.

Høringsfasen

I samsvar med naturmangfoldloven og saksbehandlingsreglene til denne om opprettelse av verneområder, jf. veileder M 481 | 2016 fra Miljødirektoratet, sendte Statsforvalteren forslaget til vern ut på høring 3.4.2023, med frist 3.6.2023. Det ble foretatt en felles lokal og sentral høring. Ved fristens utløp var det kommet inn 2 uttalelser til lokal høring og 5 uttalelser til sentral høring.

Videre saksgang

Statsforvalteren sender nå, på bakgrunn av høringsdokumentet og innkomne uttalelser, tilråding om vern til Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet fremmer saken for Klima- og miljødepartementet som deretter vil forberede saken og legge fram forslag om vernevedtak for Kongen i statsråd. Etter vernevedtak ved kgl.res. vil erstatningen i tråd med avtalen bli utbetalt av Miljødirektoratet. Statsforvalteren får deretter vanligvis i oppdrag å gjøre vedtaket kjent og sørge for at naturreservatet blir forsvarlig merket og skiltet. Dette gjøres normalt av jordskifteretten som etter begjæring fra Statsforvalteren oppretter sak om grensegang for området.

7. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen

Grunneier med gnr./bnr. 538/7 har trukket sitt tilbud etter høring. I tillegg har grunneier med gnr./bnr. 538/9 ønske om å holde utenfor en buffer mot vei i nord for fremtidig tilrettelegging for beite, som omtalt i høringen. Det har medført at arealet for foreslått verneområde har endret seg fra 127 dekar i høringen til 106 dekar.

Fordi to rødlista naturtyper faller ut etter arealendringen, er det gjort noe endring i formålsteksten i forslaget til forskrift. Endringene er markert i forslaget til vernekart og står i kursiv i forskriften.

8. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser

Det er etter Statsforvalterens vurdering ikke behov for forvaltningsplan for det nye reservatet. Vi anser oppsynsbehovet for å være lite.

9. Lokal og sentral høring

Verneplanen ble sendt på lokal høring til grunneierne, Sandefjord kommune, til Vestfold og Telemark fylkeskommune, samt til følgende lokale og regionale lag, organisasjoner og etater:

Forum for natur og friluftsliv i Vestfold, NJFF Vestfold, Norges vassdrags- og energidirektorat Region Sør, Statens Vegvesen Region Sør, Norges Bondelag avd. Vestfold Bondelag, DNT Vestfold, Birdlife Norge avdeling Vestfold, Vestfold Sau og Geit, Vestfold Bonde- og småbrukarlag, Naturvernforbundet i Vestfold, Vestfold og Telemark orienteringskrets, Tønsberg soppforening og Andebu idrettslag.

Verneplanen ble sendt på sentral høring til:

AVINOR AS, Bane NOR SF, Den Norske Turistforening, Direktoratet for kulturminneforvaltning, Direktoratet for mineralforvaltning, Forsvarsbygg, Friluftsrådernes Landsforbund, Institutt for biovitenskap - Universitetet i Oslo, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturvernforbundet, NHO Reiseliv, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges Handikapforbund, Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Luftsportsforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk institutt for bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Organisasjon for terrengsykling, Norsk Orkideforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NORSKOG, NSB hovedadm., NTNU Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU Ringve botaniske have, NTNU Vitenskapsmuseet, SABIMA, Språkrådet, Statens Kartverk, Statkraft SF, Statnett SF, Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF-Norge

9.1. Merknader til meldingsfasen og lokal og sentral høring

Innkommne merknader til meldingsfasen:

DNT Vestfold (brev datert 22.4.2022) uttaler følgende:

«Kan dere legge inn vestfold@dnt.no i adresselista under regionale etater, lag og foreninger?»

Forsvarsbygg (brev datert 29.4.2022) uttaler følgende:

«Vi viser til varsel om oppstart av verneprosess i 8 områder i Larvik, Sandefjord og Holmestrand kommuner.

- Skørsåsane og Kulerødvannet i Sandefjord
- Jordstøyp naturreservat, utvidelse, Korpen og Sagkollen naturreservat, utvidelse, Blåbæråsen og Slettebergskarvene i Larvik kommune
- Tryterudelva og Hvittingen Holmestrand

Forsvarsbygg gir hørings svar i denne type saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.

Vi ser ingen konflikter med de foreslåtte områdene. Vi ber imidlertid om at det generelle unntaket for militær operativ virksomhet og unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy inntas i forskriftstekstene for alle områder.

Vi har ingen ytterligere merknader til verneforslaget..»

Språkrådet (brev datert 28.4.2022) uttaler følgende:

«**Skørsåsane, Sandefjord kommune**

Ingen merknader. Namnet er dekkende for området og Skørsåsane er einaste godkjente skrivemåte for naturnamnet i Sentralt stadnamnregister (SSR).»

Landbruksdirektoratet (brev datert 18.5.2022) uttaler følgende:

«Som høringsinstans for forslag til opprettelse av nye naturreservat, ønsker vi å gi noen generelle innspill til verneprosessen.

Grundige områdebeskrivelser

Av høringsdokumentene må det tydelig framkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle området nyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene.

Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

- o Skogsbilvei som er nødvendig for skogbruk på bakenforliggende arealer
- o Traktorvei i forbindelse med jordbruk
- o Støl/seterområde
- o Beite
- o Reindrift

Utforming av verneforskrift

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Statsforvalteren vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges

til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring/vedlikehold av gjerder og sanketroer.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at Statsforvalterens landbruks- og reindriftsfaglig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.»

Direktoratet for mineralforvaltning (brev datert 19.5.2022) uttaler følgende:
«DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i prosesser etter naturmangfoldloven.

Uttalelse fra DMF

DMF kan ikke se at de foreslåtte planene berører registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift. Vi kan heller ikke se ut fra forelagt informasjon, at planen vil omfatte uttak av masse som vil omfattes av mineralloven. Vi har derfor ingen merknader til varsel om oppstart av verneplanprosess for Skørsåsane, Kulerødvannet, Jordstøyp, Korpen og Sagkollen, Blåbæråsen, Slettebergskarvene, Tryterudelva og Hvittingen i Larvik, Sandefjord, Holmestrand kommuner.

Dersom videre behandling av planen viser at noen av våre fagområder blir berørt, ber vi om å få saken oversendt når den blir lagt ut til høring og offentlig ettersyn.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.»

Andebu Idrettslag (brev datert 21.5.2022) uttaler følgende:
«Innspill til forslag til verneområde Døvle -Skør – Sandefjord kommune

Andebu idrettslag ser positivt på at skogområder på gårdene på Døvle og Møyland blir vernet. Av kart ser vi at «vår» helårsløype fra Møylandsletta til Orerønningen på eiendommen Døvle gbnr. 244/2 får verneområder på begge sider. Kommunen er her grunneier, men idrettslaget har en bruksrett til løypetraseen opprettet 10.10.2005. Traseen er maskinelt

opparbeidet med veigrøfter og stikkrenner som må kunne vedlikeholdes. Her var det tidligere lysløype, men lamper og stolper er demontert. Helårsløypa er en mye benyttet turvei av folk i alle aldre, hele året. Den blir også benyttet av ryttere på hesterygg. Det er hestebeina som medfører størst slitasje og noe jordmasse sklir ned i østkanten av løypa der som lia er på det bratteste.

Stor sti / traktorvei som følger bekken fra Orerønningen, blir ikke benyttet som skiløype og bruken som turvei er svært begrenset.

I Skørområdet er det en del turstier som er merket i henhold til Merkehåndboka til DNT. Vi forutsetter at disse kan beholdes og vedlikeholdes. Turstiene er i daglig bruk hele året. En gjestebok på et utsiktspunkt dokumenterer dette. Det er nå svært mye tørrgran i området. Når disse faller over turstier, må det være muligheter til å rydde opp.

Andebu IL har en aktiv orienteringsgruppe som i snart 50 år har hatt turorienteringsposter i området. Det blir normalt plassert noen poster innenfor foreslått verneområdet når vi arrangerer o-løp. Samlingsplass er da gjerne på Møylandsletta eller på området til SIGNO. Vi forutsetter at vedtekter / vernebestemmelser blir utformet slik at vi kan fortsette vår aktivitet i området uten for mange formaliteter. Vi har i mange år hatt et positivt samarbeid med grunneierne her. I et folkehelseperspektiv er det viktig av Skør kan benyttes som en nærtur-område.»

Sandefjord kommune (brev datert 25.5.2022) uttaler følgende:

«Skøråsene (gbnr 244/1, 244/2, 244/3, 244/4, 244/21, 244/81)

I dette området er lysløype-trase utgått for en tid tilbake og stolper og ledninger er fjernet. Det vil imidlertid fortsatt være aktuelt med løypekjøring vinterstid når det er snø. Løypekjøring med motorkjøretøy bør være mulig innenfor verneområdet på nærmere avklart trase. Området er svært mye benyttet til friluftsliv. Før vern bør det avklares om det er faste, merka sommerruter som ikke er tegnet inn i kartet. Disse bør kunne holdes åpne for ferdsel også etter vern av området. Gunnbjørns plass er et innarbeida og sentralt utsiktspunkt og turmål, og må kunne bevares.

Enkel ny tilrettelegging for allmennhetens friluftsliv må være mulig innenfor verneområdet, eksempelvis sittebenker, bål plass, merking av turruter, oppslagstavler med informasjon osv.»

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev datert 27.5.2022) uttaler følgende:

Vi viser til melding om oppstart av verneplanprosess for nye områder for frivillig vern i kommunene Larvik, Sandefjord og Holmestrand kommuner.

NVE har sett gjennom oppstartsmeldingen for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser i områdene Skøråsane, Kulerødvannet, Korpen og Sagkollen (utv.), Blåbæråsen og Slettebergskarvene.

-Det er flere energi- og vassdragsinteresser i områdene Jordstøyp (utv.), Tryterudelva og Hvittingen. Blant annet nettanlegg, vannforsyningsmagasin og digital kartlagt småkraftpotensialer.

-Lede AS har områdekonsesjon i de foreslåtte verneområdene.

-NVE er positive til at både Statnett SF, Lede AS og Holmestrand kommune er inkludert i adresselisten, men vi kan ikke se at de har uttalt seg ifb. vern og ber de gjøre dette.

- Nettanlegg

*NVE gjør oppmerksom på at Lede AS har områdekonsesjon i de ulike verneområdene. Vi oppfordrer nettselskapet til å uttale seg om verneforslaget kommer i konflikt med eksisterende eller fremtidige prosjekter. NVE har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. **Det er spesielt viktig at Lede AS uttaler seg om aktuelle planer. NVE ber nettselskapet å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.***

I området Jordstøyp (utv.) ligger nettanlegg nært, men utenfor foreslåtte verneområde. Det er nettanlegg innenfor de foreslåtte verneområdene Hvittingen og Tryterudelva.

- Når det kommer til utvidelse av Jordstøyp naturreservat eier Lede AS et 24 kV distribusjonsnett som ligger nært foreslåtte vern.

- I Hvittingen eier Lede AS et 24 kV distribusjonsnett som ligger innenfor det foreslåtte verneområdet.

- Statnett SF eier et 300 kV sentralnett som krysser Tryterudelva.

I tilfeller der nettanlegg ligger innenfor verneområdet ber vi statsforvalter å inkludere standardbestemmelsene for nettanlegg i verneforskriften. NVE ber Lede AS å uttale seg om de trenger standardbestemmelser som sikrer drift og vedlikehold, inkludert sikringshogst med tilhørende motorferdsel i Jordstøyp naturreservat. Vi ber også nettselskapet å vurdere bestemmelsene under for oppgradering og fornyelse. Siden nettanlegg ligger utenfor Jordstøyp naturreservat blir ikke disse bestemmelsene inkludert, selv om disse er en del av standardbestemmelsene, med mindre nettselskapet uttaler at de har behov for disse:

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene:

- «Oppgradering eller fornyelse av eksisterende kraftledning for heving av spenningsnivået og økning av linetverrsnittet når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.»

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser:

- «Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.»

Vi ber nettselskapene å uttale seg dersom standardbestemmelsene ikke dekker deres behov.

-Digital kartlagt småkraftpotensial

*Det er kartlagt flere digitale vannkraftpotensialer for små vannkraftverk innenfor det foreslåtte verneområdet Tryterudelva. Samlet er det et årlig produksjonspotensial på 4,02 GWh fordelt på 3 prosjekter. Dyreste prosjekt har en spesifikk utbyggingskostnad på ca. 8,5 NOK/kWh (2021-priser). I ulike sammenhenger har vi lagt til grunn en øvre grense for spesifikk utbyggingskostnad på 5 NOK/kWh basert på 2021-kostnadsnivå. Blant de 3 prosjektene er det et potensial som har en spesifikk utbyggingskostnad under 5 NOK/kWh. Årlig produksjon for dette prosjektet er på 2,52 GWh/år og har en utbyggingskostnad på ca. 4,75 NOK/kWh (2021-priser). Småkraftpotensialet er vurdert til å ligge nær gjennomsnittet av konsesjonsgitt vann- og vindkraftproduksjon. **NVE ber om at grunneier orienteres om vannkraftpotensialet.***

-Vannforsyningsmagasin

Det foreslåtte verneområdet Hvittingen grenser til vannforsyningsmagasinet Orebergvann. Ansvarlig for vannforsyningsmagasinet er Holmestrand kommune. Vi ber statsforvalter ta

kontakt med Holmestrand kommune slik at de får mulighet til å uttale seg om det er behov for tilpasninger ifb. vern for å hensynte vannforsyningsmagasinet. NVE ber Holmestrand kommune uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.»

Statnett SF (brev datert 31.5.2022) uttalelse til oppstart av verneplanprosess berører kun Tryterudelva i Holmestrand og gjengis ikke her.

Innkommne merknader til høringen:

Andebu IL (brev datert 11.4.2023) (gjelder Skørsåsane): «*Andebu idrettslag har ingen bemerkninger til forslag til vernebestemmelser. Fint med begrensinger på motorisert ferdsel. Idrettslaget har heller ingen planer om flere turstier innenfor det foreslåtte verneområdet.*»

Bane Nor (brev datert 18.4.2023) «*Vi viser til høring av verneplaner, datert 3.4.23. Verneplanområdene berører ikke jernbanens interesser og vi har derfor ingen merknader.*»

Statnett (brev datert 2.5.2023): «*Statnett har ikke transmisjonsanlegg eller planer som blir berørt av verneplanarbeidet og har derfor ingen merknader.*»

Statens vegvesen (brev datert 9.5.2023): «*Vi viser til høring datert 03.04.2023 med forslag om frivillig opprettelse av naturreservat i Sandefjord og Porsgrunn kommuner.*»

Saken gjelder

Høringsforslaget gjelder frivillig opprettelse av naturreservat i Sandefjord og Porsgrunn kommuner. Verneplanforslagene er et ledd i det nasjonale arbeidet med frivillig vern av skog.

Statens vegvesens rolle i planleggingen

Statens vegvesen har ansvar for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Statens vegvesens samfunnsoppdrag er «å utvikle og tilrettelegge for et effektivt, tilgjengelig, sikkert, og miljøvennlig transportsystem».

Vi uttaler oss på vegne av staten som forvalter av riksveg og etaten sine egne kulturminner, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Statens vegvesen sitt sektoransvar for vegnettet betyr at Statens vegvesen har et overordnet ansvar for at trafiksikkerhet, klima og miljøhensyn og helhetlig bypolitikk ivaretas i alle planforslag som berører samferdsel. Dette gir oss rett til å stille krav til både statlige, fylkeskommunale og kommunale veger, gater og løsninger for gående og syklende.

Våre merknader til planforslaget

Etter vår vurdering er verneforslaget i tråd med de nasjonale og regionale retningslinjer vi er satt til å ivareta. Vi har derfor ingen merknader til forslaget.»

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev datert 31.5.2023): «*Vi viser til høring av verneplaner for opprettelse av Skørsåsene, Kulerødvannet og Flata naturreservater. NVE har sett gjennom høringsforslaget for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.*»

- *Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser i områdene*

Skørsåsene, Kulerødvannet og Flata.

• *Lede AS har områdekonsesjon i de foreslåtte verneområdene. NVE oppfordrer nettselskapet til å uttale seg om verneforslagene kommer i konflikt med eksisterende eller fremtidige prosjekter. Vi har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. **Det er spesielt viktig at Lede AS uttaler seg om aktuelle planer. NVE ber nettselskapet å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.***

• *NVE er positive til at Statnett SF og Lede AS er inkludert i adresselisten. Statnett har uttalt seg og informerer om at de ikke transmisjonsnettanlegg eller planer som blir berørt av verneplanarbeidet og har derfor ingen merknader.»*

Forsvarsbygg (brev datert 31.5.2023): *«Viser til forslag om vern av Skørsåsane, Kulerødvannet og Flata naturreservater. Forsvarsbygg gir høringssvar i denne typen saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser. Vi registrerer at de generelle unntakene fra ferdselsbestemmelsene inkluderer hensynet til militær operativ virksomhet og avgang og landing med luftfartøy.*

Vi har ingen ytterligere merknader til verneforslaget».

Lede AS (brev datert 26.5.2023): *«Lede AS («Lede») viser til høring av verneplaner for opprettelse av Skørsåsane, Kulerødvannet og Flata naturreservater i Sandefjord og Porsgrunn kommuner. Høringsfristen er 03.06.2023 og uttalelsen er dermed innen fristen.*

Nettselskapet har lavspenningslinjer innenfor planområdene Skørsåsane og Flata (se vedlagte kart) og det er viktig å sikre at det kan utføres nødvendig drift, vedlikehold og fornyelse av anlegget.

I verneplanens bestemmelser må det sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende energi- og nettanlegg. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for å utføre disse oppgavene. Dersom det er etablert luftledninger innenfor verneområdet, må det også kunne utføres nødvendig skogrydding for sikker drift av luftledningen.

Alle slike arbeider må kunne utføres uten at det må søkes dispensasjon fra vernebestemmelsene».

9.2 Statsforvalterens kommentarer til uttalelsene og tilråding

Det er ingen av merknadene i de innkomne høringsuttalelsene for Kulerødvannet som trenger kommenteres. Uttalelsene tas derfor til etterretning, eller er omtalt i høringsdokumentet.

Konklusjon

Statsforvalteren anbefaler at området blir vernet som naturreservat, med endring i avgrensning og verneforskrift som omtalt i punkt 7. Til tross for noe endring i areal mener vi at naturverdiene fortsatt kvalifiserer for vern. Verdiindeksen er fortsatt høy etter arealendring. Endringene er vist i kursiv i verneforskriften og markert i vernekartet. Se vedlegg.

Vedlegg 1

Endringer i kursiv

Forslag til forskrift om vern av Kulerødvannet naturreservat, Sandefjord kommune, Vestfold og Telemark fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 *Formål*

Formålet med forskriften er å bevare et område som representerer bestemte typer natur i form av eldre skog i lavlandet med naturtypene frisk rik edellauskog og lågurt – edellauskog, *samt barskog på høy bonitet*. Det spesielle med området er arealer med gammel bøkeskog og rik edellauskog, som gir grunnlag for et spesialisert artsmangfold. Det er forekomster av rødlista arter og naturtyper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 *Geografisk avgrensning*

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr. 537/1, 538/9 og 538/10 i Sandefjord kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 106 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Sandefjord kommune, hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 *Vernebestemmelser*

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4 *Generelle unntak fra vernebestemmelsene*

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sankning av bær og matsopp
- b. jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk
- c. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt
- d. forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt
- e. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- f. vedlikehold av eksisterende traktorveier og stier, og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet
- g. skånsom beiting

- h. utsetting av saltstein
- i. bålbrekking med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5 *Regulering av ferdsel*

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.
I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende traktorveier og stier.

§ 6 *Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene*

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, og med traktor eller ATV på traktorvei
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 *Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- e. oppsetting og vedlikehold av gjerder
- f. øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd
- g. merking av eksisterende veier og stier
- h. fjerning av vegetasjon langs jordekanter av hensyn til maskinbruk på dyrket mark.
Vegetasjonen skal bli liggende igjen i naturreservatet
- i. nødvendig motorferdsel for aktiviteter etter § 4 bokstav f, h § 7 bokstav a, b, e, og h.

§ 8 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 *Skjøtsel*

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 *Forvaltningsplan*

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 *Forvaltningsmyndighet*

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg 2

Forslag til vernekart følger som eget vedlegg

Stor løksopp på bøkelåg i Kulerød

Foto: Statsforvalteren i Vestfold og Telemark